

L'EROL 150

Des del primer dia de la fundació de l'ÀMBIT DE RECERQUES DEL BERGUEDÀ, el 1981, **L'EROL**, ha estat i és l'ànima de l'entitat, la seva portantveu, l'eina per ajudar a posar en valor la cultura de la nostra comarca, el Berguedà. **L'EROL** és una revista cultural en el sentit ampli de la paraula, que defineix la cultura com a transversal, i que creu que és, juntament amb la llengua, el puntal de la identitat del nostre país.

L'EROL, que ha tingut des de la seva concepció inicial per part de Jordi Puntas, diferents lideratges –Ramon Viladomat, Josep Noguera, Ramon Viladés i Rosa Serra– té una personalitat singular per què és una revista cultural, amb articles sobre història, patrimoni, geografia econòmica, etnografia, folklore, estudis sobre natura, biodiversitat, música, tradicions, ... en format de publicació periòdica periodística. Com si fos una revista de premsa comarcal, per tant amb molta il·lustració, i amb seccions més que complementaries com per exemple l'entrevista, la història gràfica, o les mirades.

L'EROL ha evolucionat al llarg d'aquets 150 números i 40 anys: nous dissenys han marcat nous períodes coincidint amb números rodons i amb dates assenyalades (per la revista, per la comarca i pel país), que sempre ens han anat bé per carregar forces i il·lusions i continuar impulsant la revista. Hem passat del blanc i negre al color; de 40 pàgines a 80 i en números especials a 176 o 188 pàgines. Hem fet evolucionar el disseny cinc vegades, d'una manera evident en la portada i en l'interior: Núm. 1-29 (1982-1990), Núm. 30-52 (1991-1997); Núm. 53-70 (1998-2000); Núm. 71-124 (2001-2015); a partir del 125 introduïm color i canvis a l'interior, amb una clara diferenciació del dossier.

Hem fet números especials en dates rodones i en números rodons. El 25 dedicat a Urbanisme a

Berguedà i el 100 íntegrament a l'estudi del Castell de Berga al llarg de les diferents etapes històriques i constructives. Vam dedicar tots els números de l'any 2000 a analitzar la comarca des de tots els sectors econòmics i el número d'hivern fou el catàleg duna exposició fotogràfica que mostrava l'evolució de la comarca al llarg del s. XX. El 86-87 del 2006, dedicat a les colònies industrials, en vam fer una tirada de 3000 exemplars i el 2016, el 129-130, un doble sobre la Coronació de la Mare de Déu de Queralt, 2000 revistes. Hem celebrat amb un número especial i doble, el quadricentenari del 1714, hem fet dos números sobre mineria, dos sobre memòria històrica, dos extraordinaris sobre el 80è aniversari de la Guerra Civil, i un últim especial sobre esport, el 148-149. Sempre amb temàtica directament relacionada amb el Berguedà.

L'EROL és especialment singular en el seu format i en els seus continguts; per això formem part de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal (ACPC), una entitat sense ànim de lucre que aglutina la pràctica totalitat d'empreses i entitats editores de premsa comarcal i local d'informació general existents a Catalunya, en format paper o digital, escrites en català i amb difusió de pagament. Premsa Comarcal aplega periòdics impresos de difusió diària, setmanal, bisetmanal, quinzenal, mensual, bimestral i trimestral. I també de l'APPEC que agrupa a tots els editors de revistes i digitals.

Les noves tecnologies i els canvis en el sistema d'edició ens han permès passos qualitatius, especialment l'edició *on-line*. Tenim XXSS (facebook, twitter) però som poc actius, i encara no hem posat en marxa la nostra web... un repte pendent.

Des de l'any 2010 que formen part de la base de dades RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert), un repositori cooperatiu des del que es

poden consultar, en accés obert, els articles a text complet de revistes científiques, culturals i erudites catalanes. La principal finalitat de RACO és augmentar la visibilitat i consulta de les revistes que inclou i difondre la producció científica i acadèmica que es publica a revistes catalanes. Permet fer, entre d'altres, cerques per autor/a i/o títol d'article i per títol, matèria o institució editora de la revista. De cadascun dels articles es pot consultar la citació bibliogràfica recomanada, les estadístiques de consulta, exportar la referència bibliogràfica al gestor Mendeley, recomanar lectures a companys, etc. A finals d'octubre de 2020 havíem comptabilitzat 325.648 consultes en total, 38.011 el 2020.

La revista va rebre l'any 1983 el Premi Tasis-Torrents de la Diputació de Barcelona i L'Àmbit de Recerques del Berguedà fou reconegut, el 2006, amb el Premi Cultural Popular per l'Ajuntament de Berga. El 2016, la Federació d'Associacions d'Editors de Premsa, Revistes i Mitjans Digitals ens va atorgar el premi al millor treball periodístic pel Dossier «Perseguits i Salvats» sobre la fugida dels refugiats jueus durant la II Guerra Mundial.

L'Associació Catalana de la Premsa Comarcal (ACPC) ens reconeix quan celebrem aniversaris rodons –25, 30 i 35 anys– i ha estat extraordinàriament generosa al guardonar dues de les nostres portades, la del núm. 119 (2015) dedicada als 75 anys del final de la guerra civil, i la del número 135 (2018) un monogràfic que amb el títol '*Generadors de Cultura*', va endinsar-se en tres propostes que habitualment omplen d'activitats l'agenda de la comarca: el Monestir de Sant Llorenç de Guardiola de Berguedà, el Konvent de Cal Rosal i Logos Berguedà de l'Ametlla de Merola. La portada d'aquest número va anar a càrrec de Jordi Pagés.

L'APPEC editors de revistes i digitals guardonà **L'EROL** com la **MILLOR PUBLICACIÓ DE REVISTA** del 2019; segons els membres del jurat, «per la seva qualitat, pel seu rigor i sobretot per una creativitat periodística envejable en la selecció dels temes a tractar i l'elaboració dels continguts».

La llista de suports intangibles és llarga: des dels subscriptors de la revista i els anunciants –la publicitat és un important suport econòmic– fins als col·laboradors que escriuen, ens ajuden a la distribució i la gestió de l'entitat. També i molt especialment l'Ajuntament de Berga que fa possible que tinguem un espai de treball i d'arxiu. Els membres de l'Àmbit de Recerques del Berguedà sovintegem congressos, jornades i seminaris; som fidels assistents i coordinadors de les Trobades Culturals Pirinenques, orgullosos de formar part de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, i defensors dels projectes comuns que ens proposen.

Ens plantegem continuar amb format paper fins que la nostra caixa de resistència aguanti, fins que continuem aconseguint col·laboracions altruistes, per què no podem fer el pas a la professionalització. Ens dona confiança el fet que, com hem explicat anteriorment, les consultes digitals de la revista a la base de dades RACO estan molt consolidades i per tant, sempre ens quedarà, si no resistim mantenir el paper, l'opció digital. Tenim el repte de crear la nostra pàgina web, que ens agradaria que fos el nostre aparador a partir de 2022.

Ah, i sobretot: **MOLTES GRÀCIES** a tots els que ens llegiu en format paper i digital, a tots els que ens ajudeu escrivint articles, inserint publicitat, escampant la revista per la comarca, venent-la a llibreries i botigues, arreglant i fent papers, dissenyant-la, deixant-nos fotografies, fent-nos recomanacions, proposant temes... Sense tots i totes no hauríem arribat a fer **150 EROLS**.